

Socialdepartementet

Angående betänkandet Ett trygghetssystem för alla - nytt regelverk för sjukpenninggrundande inkomst (SOU 2023:30)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed, trots att myndigheten formellt inte är remissinstans, ett yttrande på förslaget.

Ekobrottsmyndigheten har inget att erinra mot förslaget i sig, men har följande synpunkter som hänför sig främst till ett brottsförebyggande perspektiv.

Ekobrottsmyndigheten har noterat att osanna individuppgifter ofta nyttjas när ett företag används som brottsverktyg. En del av ett brottsupplägg kan vara att använda sig av osanna uppgifter om anställning för att få en skenbar inkomst, kreditvärdighet och tillträde till socialförsäkringsförmåner. Ersättning från välfärdssystemet innebär en stadig inkomst och finansieringskälla för kriminella som på oriktiga grunder får en legal inkomst som de kan leva på samtidigt som de begår brott. Det förekommer också s.k. inkomstkonserter som tillhandahåller osanna individuppgifter till kriminella som ett led i att tvätta brottspengar.

Det är främst tre av förslagen i betänkandet som kan komma att missbrukas och underlätta för företag att lämna osanna uppgifter som leder till felaktig sjukpenninggrundande inkomst (SGI).

Utredningen föreslår, som ett led i att stärka grupper med svagt skydd, att det ska räcka med en månads kvalificeringstid när SGI ska fastställas på aktuella inkomster. Det är redan i dag problematiskt att SGI kan fastställas utifrån osanna uppgifter, eftersom den utgår från uppgifter som lämnas av arbetsgivaren och den enskilde. Ett kvalificeringskrav om endast en månad innebär att det ibland kommer att saknas jämförelseinkomster som kan visa på orimliga löneökningar. Det leder också till att det blir svårare att i efterhand kontrollera anställningens riktighet. Kortare kvalificeringstid riskerar därför att öka incitamenten hos kriminella att begå brott riktade mot socialförsäkringssystemet. För att komma till rätta med de här problemen bör noggranna kontroller göras innan SGI fastställs.

Utredningen föreslår att även andra inkomster relaterade till arbete, såsom bonusar, ska räknas in i SGI som beräknas på historiska inkomster. Det faktum att även andra arbetsrelaterade inkomster än lön kan ligga till grund för SGI innebär att oseriösa aktörer utan svårighet kan skaffa sig ännu högre ersättningar från välfärdssystemen, eftersom uppgifter om exempelvis bonusar är lätta att förfalska. -Sådana inkomster utgör i regel också ersättning

för utfört arbete och engångsutbetalningar, varför de inte kan likställas med framtida inkomstförlust.

Utredningen föreslår också att beslut om SGI som grundas på historiska inkomster ska kunna automatiseras i ökad grad för att minska administrationen. En ökad automatisering kan vara till fördel för att förhindra felaktigheter, men kan även öka risken för att felaktiga uppgifter inte uppmärksammas i tillräcklig grad. Det finns då en risk för att osanna individuppgifter som inte framträder tydligt inte granskas. Ett sätt att komma till rätta med detta skulle kunna vara att ha kontrollmekanismer för att möta automatiseringen.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Monica Rodrigo. I ärendets slutliga handläggning har rättschefen Gabriella Loman deltagit. Verksjuristen Marie-Louise Pettersson har varit föredragande.

Monica Rodrigo

Marie-Louise Pettersson

Expedition till:
s.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
s.sf@regeringskansliet.se
ju.da@regeringskansliet.se